

Merkantilismus

Ing. Lucie Hrušková

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

**Výukový materiál zpracován v rámci projektu
EU peníze školám**

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Ing. Lucie Hrušková.

Dostupné z Metodického portálu www.rvp.cz, ISSN: 1802-4785. Provozuje Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (NÚV).

- Registrační číslo projektu: CZ.1.07/1.5.00/34.0229
- Šablona: III/2
- Č. materiálu: VY_32_INOVACE_184
- Datum vytvoření: 6. 9. 2013
- Ročník: 4.
- Předmět: Ekonomika
- Vzdělávací oblast: Odborné vzdělávání
- Tematická oblast: Ekonomie – ekonomické teorie

Anotace:

Seznámení s ekonomickým myšlením merkantilismu a jeho nejvýznamnějších představitelů.

Merkantilismus

- začal se vyvíjet koncem 14. století v Itálii díky rozvoji mezinárodního obchodu
- v 17. až 18. století jeho vliv v Evropě převládl
- na přelomu 18. a 19. století byl odmítnut Klasickou politickou ekonomikou
- slovo latinského původu (**mercator** – **obchodník**, Mercurius – římský bůh obchodu)

- představoval obrat ve vývoji ekonomického myšlení
- první tržně orientovaná soustava názorů
- započal vydělování ekonomického myšlení z filozofického kontextu
- ekonomicko-politická doktrína, která byla uplatňována tehdejšími státy a jejich představiteli
- prosazoval se hospodářský nacionalismus a sledování národních zájmů

- **bohatství = drahý kov** (peníze), dříve byly peníze chápány jako transakční prostředek, nyní jako uchovatel hodnot, tzv. krev obchodu
- **zvyšování bohatství země = zvyšování množství drahého kovu v zemi**
- zahraniční obchod = hra s nulovým součtem (jeden musí trazit stejnou měrou jako druhý získá)

- 3 základní prostředky růstu **bohatství** - vlastní **těžba drahého kovu**; koloniální expanze - získání oblastí s **nalezišti drahých kovů**; **zahraniční obchod**
- vliv na merkantilismus měl společný zájem obchodníků a panovníka
- systém **silné státní regulace**, zejména zahraničního obchodu

- důraz na kladnou obchodní bilanci
- omezování a zabraňování dovozu spotřebního zboží (hlavně luxusního), vývozu surovin a nezpracovaných zemědělských výrobků
- podpora a zvýhodňování vývozu průmyslového spotřebního zboží a zpracovaných zemědělských výrobků
- podpora dovozu surovin a rozvoje domácího průmyslu

Raný merkantilismus

- 14. století - polovina 16. století
- odsuzuje vývoz peněz ze země (peníze hromadit v zemi) a snaží se mu zabránit

Rozvinutý (pozdější) merkantilismus

- 2. polovina 16. století – 17. století
- odliv peněz ze země již nezakazuje, pokud jejich vývoz bude vytvářet podmínky pro vyšší příliv peněz do země
- byl úzce spjat (také personálně) s velkými reexportními společnostmi (např. v Anglii s Východoindickou)
- zdůvodňování prospěšnosti investování do rozvoje zahraničního obchodu

Představitelé - 16. století

- **Gaspar Scaruffi** - Ital; jednotná měna v Evropě
- **Jean Bodin** - Francouz; reagoval na cenovou revoluci, vzestup cen způsobil nadbytek peněz v oběhu, působení státních monopolů a zahraniční obchod
- **W. Stafford** a **John Halles** - Angličané; vzestup cen způsobil znehodnocení peněz a odliv peněz ze země

Jean Bodin

[1]

Představitelé - 17. století

- **Antoine de Montchrétien** - Francouz; hlavním zdrojem bohatství je zahraniční obchod; skutečným bohatstvím jsou předměty potřebné k životu
- **Jean Baptiste Colbert** - Francouz; rozvinul manufaktury na luxusní zboží a cenu tlačil tak, aby byla nižší než u Angličanů
- **Thomas Mun** - Angličan; ředitel Východoindické společnosti; proti vývozu zlata - zakoupené zahraniční zboží může být doma zpracováno a vyvezeno s daleko vyšší hodnotou

Jean Baptiste Colbert

Použitá literatura a zdroje

- **Dějiny ekonomického myšlení.** In: Wikipedie.cz [online]. [cit. 2013-09-05]. Dostupné z:
http://cs.wikipedia.org/wiki/D%C4%9Bjiny_ekonomick%C3%A9ho_my%C5%A1len%C3%AD
- Dějiny ekonomických teorií. [online]. [cit. 2013-09-05]. Dostupné z:
skas.law.muni.cz/materialy/dejiny_ekonomickych_teorii.doc
- [1] [cit. 2013-09-05]. Dostupný pod licencí Public domain na WWW:
http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Jean_Bodin.jpg
- [2] [cit. 2013-09-06]. Dostupný pod licencí Public domain na WWW:
http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Jean-Baptiste_Colbert.jpg